Republica Moldova,
mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – Eleonora Badan-Melnic
Dosarul nr. 2r-1410/25; PIGD nr. 2-24092164-02-2r-17072025

D E C I Z I E

22 septembrie 2025 mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru**

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către Lupea Victor împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025, prin care a fost admisă excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, și respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă" Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat, –

C o n s t a t ă:

I. Circumstanțele cauzei, stabilite de instanța de fond:

În data de 15 august 2024 Victor Lupea a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, în ordinea art. 1861 Cod de procedură civilă, a ridicat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Victor Lupea prin care a solicitat respingerea acțiunii reclamantului ca fiind depuse tardiv.

În susținerea excepției de tardivitate formulate reprezentantul pârâților a indicat că reclamantul Victor Lupea în data de 15 august 2024 a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă" și a lui Vasile Costiuc, solicitând apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Acesta a susținut că pe 20 iunie 2024 Vasile Costiuc a publicat pe rețelele de socializare o înregistrare video în care îl menționa defăimător.

Pe 28 iunie 2024 reclamantul a trimis către ambii pârâți o cerere prealabilă prin poștă electronică, document recepționat în aceeași zi de pârâți. Reprezentantul pârâtului a menționat că art. 16 alin.(1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertate de exprimare prevede că cei îndreptățiți au la dispoziție 5 zile pentru a examina o astfel de cerere, iar cererea de chemare în judecată trebuie depusă în termen de 30 de zile de la primirea răspunsului sau de la data expirării termenului de răspuns, circumstanță prevăzută la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23

aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare. Prin urmare, potrivit reprezentantului pârâților, termenul de 30 de zile a început să curgă pe 4 iulie 2024 (după expirarea celor 5 zile), iar termenul limită a fost 4 august 2024.

Potrivit părții pârâte, acțiunea a fost înregistrată abia pe 15 august 2024, ceea ce indică depășirea termenului legal. Reprezentantul pârâților a invocat dispozițiile Codului de procedură civilă și anume art. 186[1] alin. (1) și (3), potrivit cărora cererile tardive pot fi admise doar dacă instanța respinge excepția de tardivitate și, eventual, repune acțiunea în termen. Dacă nu se dispune repunerea în termen, instanța va respinge cererea ca tardivă prin încheiere motivată, atacabilă cu recurs.

Reclamantul Victor Lupea a formulat o obiecții cu privire la excepția de tardivitate înaintată în cadrul ședinței de judecată de reprezentantul pârâților, prin care a solicitat respingerea excepției de tardivitate invocate de pârâți, considerând-o nefondată și contrară principiilor de drept.

Conform reclamantului, pe 15 august 2024, acesta a inițiat o acțiune civilă delictuală împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă", Vasile Costiuc și Haralampie Buzadji. Acțiunea vizează fapte de defăimare comise prin difuzarea de materiale video pe rețelele de socializare la data de 20 iunie 2024. Prima cerere prealabilă a fost expediată electronic pe 28 iunie 2024 către Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc. Întrucât nu deținea o dovadă a recepționării și întâmpina dificultăți în stabilirea datei de la care începea să curgă termenul de examinare, reclamantul a trimis o a doua cerere prealabilă, prin intermediul întreprinderii de stat "Poșta Moldovei", pe 5 iulie 2024, către toți cei trei pârâți, inclusiv Haralampie Buzadji.

Haralampie Buzadji a recepționat cererea pe 10 iulie 2024, fapt confirmat prin informațiile de pe site-ul Poștei Moldovei. Reclamantul a aflat despre această recepționare abia pe 30 iulie 2024, moment considerat de acesta ca fiind cel obiectiv de la care ar trebui calculat termenul procedural legal.

Reclamnatul a subliniat că, din cauza distanței și a timpului necesar pentru restituirea avizului de recepție, nu putea afla data exactă a recepționării în aceeași zi. Prin urmare, termenul de 30 de zile nu ar fi putut începe să curgă împotriva sa înainte de a deține dovada efectivă a recepționării notificării.

Argumentele juridice prezentate de reclamant se bazează pe art. 17 alin. (1) și (3) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, care stipulează că termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii în judecată curge de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau de la data expirării termenului de examinare, dar crucial, „termenul nu curge decât din momentul în care reclamantul a luat cunoștință despre recepționarea cererii prealabile." De asemenea, se invocă art. 16 alin. (1) din aceeași lege privind termenul de 5 zile pentru examinarea cererii, precum și art. 22 alin. (4) lit. c) din Codul Civil referitor la momentul recepționării notificărilor.

În cazul acțiunilor îndreptate împotriva mai multor pârâți pentru aceeași faptă, reclamantul susține că termenul de 30 de zile trebuie să curgă de la data la care s-a finalizat procedura prealabilă față de ultimul pârât notificat.

Această abordare este justificată de necesitatea asigurării accesului efectiv la justiție (conform art. 6 CEDO), de o interpretare în favoarea acțiunii în lipsa unei norme prohibitive și de evitarea fragmentării procesului. El precizează că toate cererile prealabile au fost expediate în termenul legal.

Reclamantul adaugă că Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc nu au confirmat recepționarea primei cereri prealabile și că, în lipsa unei dovezi clare de accesare,

instanța nu poate considera notificarea ca fiind efectiv accesibilă. Sarcina probei revine pârâților, iar afirmațiile declarative nu pot suplini lipsa de dovezi.

De asemenea, reclamantul consideră că nu sunt aplicabile prevederile art. 48 alin. (2) din Legea nr. 142/2022 și argumentele pârâților bazate pe jurisprudența Curții Supreme de Justiție, deoarece precedentele judiciare nu constituie izvor de drept.

În concluzie, reclamantul a subliniat că cererea prealabilă a fost transmisă în termen tuturor pârâților, că a luat cunoștință de notificarea efectivă a pârâtului Haralampie Buzadji abia pe 30 iulie 2024, iar termenul de 30 de zile a început să curgă de pe 5 august 2024.

Prin urmare, acțiunea depusă pe 15 august 2024 este în termen legal. El solicită instanței să respingă excepția de tardivitate ca nefondată și să continue examinarea cauzei pe fond. Subsidiar, în cazul în care instanța ar considera că termenul a început anterior, reclamantul solicită repunerea în termen, invocând imposibilitatea obiectivă de a cunoaște data recepției notificării, buna-credință demonstrată și lipsa oricărei intenții sau neglijențe.

II. Încheierea primei instanțe: În temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025, în conformitate cu prevederile art. 15, 17 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 privind libertatea de exprimare și art. 186/1, 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată a dispus: Excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco se admite.

Se respinge ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă” Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

III. Recursul declarat: În data de 1 iulie 2025 Lupea Victor administrator autorizat a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025, prin care se admite excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, și se respinge ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă” Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

Nu este de acord cu încheierea primei instanțe și consideră că este viciată atât sub aspectul aplicării necorespunzătoare a normelor de drept material, cât și prin omisiunea de a analiza integral, obiectiv și sub toate aspectele circumstanțele de fapt și probele administrate. Respectiv încheierea contestată este în esență nulă de drept deoarece nu corespunde prevederilor imperative a art. 270 CPC a RM.

Indică asupra faptului că, acțiunea introdusă are ca obiect atragerea răspunderii delictuale a trei pârâți Partidul Politic „Democrația Acasă”, Vasile Costiuc și Haralampie Buzadji pentru comiterea prin abuz de drept a unei fapte unice de defăimare, săvârșită în mod colectiv și concertat.

Fapta defăimătoare constă în organizarea și difuzarea pe rețelele de socializare a unor secvențe video cu caracter calomnios, în care fiecare dintre pârâți a contribuit activ, Vasile Costiuc a emis acuzații directe, Haralampie Buzadji le-a confirmat, iar Partidul Politic „Democrația Acasă” a asigurat filmarea, difuzarea în direct și promovarea materialului pe pagina oficială. Astfel, prin natura lor, faptele pârâților s-au prezentat publicului ca o acțiune colectivă, iar promovarea unor acțiuni distincte ar fi condus la soluții contradictorii, încălcând principiul economiei procesuale și securității raporturilor juridice. Potrivit jurisprudentei CEDO (Ruiz-

Mateos c. Spaniei), statul trebuie să asigure un cadru coerent și previzibil pentru valorificarea drepturilor civile.

Conținutul comunicării defăimătoare este unul coerent, susținut reciproc de intervențiile celor trei pârâți, în care fiecare construiește narațiunea defăimătoare, bazându-se pe afirmațiile celuilalt. În asemenea circumstanțe, prejudiciul cauzat reclamantului nu poate fi individualizat și nici atribuit separat unuia sau altuia dintre pârâți.

În conformitate cu art. 2023 Cod civil, răspunderea pentru prejudiciul cauzat în comun este solidară. De asemenea, în temeiul art. 62 CPC al RM, consideră că se atestă o situație de coparticipare procesuală obligatorie, care impune judecarea unitară a cauzei față de toți pârâții.

Instanța de fond, deși a recunoscut implicit această coparticipare prin înregistrarea acțiunii ca fiind comună, a admis excepția de tardivitate ridicată de PPDA și Costiuc Vasile, doar față de doi dintre pârâți, fără a soluționa aplicabilitatea excepției pentru cauză în ansamblu, ceea ce constituie o eroare gravă de drept, or, instanța nu era în drept să analizeze în mod fragmentar excepția de tardivitate și să respingă cererea doar prin raportare la doi pârâți, ignorând unitatea faptei și caracterul indivizibil al acțiunii.

În lipsa îndeplinirii procedurii prealabile față de toți pârâții, instanța nici nu ar fi acceptat cererea pe rol. Prin urmare, desconsiderarea completă a circumstanțelor referitoare la necesitatea respectării procedurii prealabile față Haralapie Buzadji precum și a probelor care arată modul în care această procedură a fost efectuată, este ilegală și demonstrează caracterul formal și contradictoriu a actului judecătoresc contestat.

Astfel, deși instanța a determinat corect caracterului unitar al faptei defăimătoare precum și a faptul că nu se puteau promova acțiuni separate împotriva fiecărui pârât în parte, întrucât aceștia au acționat concertat, iar prejudiciul este indivizibil, în actul judecătoresc atacat, contrar propriilor raționamente, instanța admite expirarea termenului față de unii pîrîți, făcînd abstracție de data expirării termenului de adresare în ansamblu, după respectarea procedurii prealabile.

Consideră că, instanța a considerat greșit că termenul de 30 de zile pentru introducerea acțiunii a început să curgă la data de 10.07.2024, zi în care s-ar fi considerat recepționată cererea prealabilă de către Haralampîe Buzadji.

Potrivit art. 17 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 64/2010, termenul de 30 de zile începe să curgă nu de la data recepționarii, ci de la expirarea celor 5 zile prevăzute pentru examinarea cererii prealabile (art. 16 alin. (1)).

Prin urmare, chiar și în ipoteza în care cererea prealabilă a fost recepționată de Buzadji la 10.07.2024, termenul de 30 de zile nu putea începe decât de la data de 16.07.2024 (ziua următoare expirării termenului de 5 zile).

Consideră că, atît în cererea de chemare în judecată, cît și în obiecțiile asupra excepției invocate a demonstrat că, despre recepționarea de către Buzadji Haralampie a cererii prealabile la data de 10.07.2024, a aflat din informația disponibilă pe site-ul ÎS „Poșta Moldovei” abia la data de 30.07.2024, iar avizul de recepție nu i-a fost restituit de către factorul poștal pînă în prezent. Prin urmare, concluziile instanței precum că, termenul de adresare în judecată împotriva pîrîtului Buzadji Haralampie a expirat pe data de 10.08.2024 sunt vădit contrare actelor dosarului și atestă că instanța evident greșit a determinat circumstanțele cauzei și a apreciat greșit probele administrate.

Întrucât cererea de chemare în judecată a fost depusă la 15.08.2024, ea este în mod evident în termenul legal, iar excepția de tardivitate trebuia respinsă.

În speță, instanța a aplicat mecanic termenul de prescripție fără a verifica când a luat cunoștință reclamantul de îndeplinirea procedurii prealabile, încălcând art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Într-o acțiune întemeiată pe o faptă unică, comisă de mai multe persoane în solidar, caracterul indivizibil al prejudiciului impune o analiză unitară și riguroasă a respectării termenului de introducere a cererii față de ansamblul pârâților. Instanța era obligată să stabilească cu precizie momentul de la care termenul a început să curgă pentru fiecare dintre aceștia, în special în cazul pârâtului Haralampie Buzadji, în privința căruia momentul recepționării cererii prealabile și calculul termenului au fost greșit apreciate. Or, respingerea integrală a cererii pe temeiul prescripției nu se poate întemeia pe o analiză eronată în privința unuia dintre pârâți, fără a afecta legalitatea hotărârii în ansamblul ei

În obiecțiile formulate față de excepție am solicitat expres repunerea în termenul de 30 zile prevăzut de art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64/2010, motivând că a aflat despre recepționarea cererii prealabile de către pârâtul Haralampie Buzadji abia la data de 30.07.2024.

Conform art. 17 alin. (3) din aceeași lege, instanța poate repune în termen partea care a fost împiedicată din motive obiective să respecte termenul procedural.

Instanța de fond nu s-a expus deloc asupra acestei cereri, ceea ce echivalează cu o omisiune procedurală gravă și o încălcare a dreptului la apărare.

Astfel, solicită admiterea recursului, casarea încheierii atacate, rejudecarea excepției de tardivitate și a cererii de repunere în termen, respingerea excepției de tardivitate or, în subsidiar admiterea cererii de repunere în termen, cu remiterea cauzei în primă instanță pentru examinare în fond.

I.III. Termenul de declarare a recursului și procedura de judecare:

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă al RM, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, ținând cont de faptul că, încheierea contestată cu recurs a fost pronunțată la 25 iunie 2025, iar recursul a fost depus de către recurent la data de 1 iulie 2025, instanţa de recurs constată că recursul a fost declarat în termenul prevăzut de Lege.

În temeiul art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă al RM, este întemeiat a reține că, întru pregătirea examinării recursului, s-a expediat în adresa intimatului/intimaților și altor participanți copia cererii de recurs împreună cu înscrisurile anexate și s-a acordat termen p**entru prezentarea referinței la cererea de recurs,** explicând că neprezentarea în termen a referinței asupra cererii de recurs nu împiedică soluționarea cauzei în baza materialelor din dosar.

În același timp, participanții la proces au fost informați **despre stabilirea termenului judecare a recursului și despre faptul că se va examina fără participarea părţilor**, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității.

II. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, examinând legalitatea și temeinica încheierii judecătorești contestate cu recurs, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii primei instanței și restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

În drept, în conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei

certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept **să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.**

În conformitate cu art. 186/1 alin.(1) Cod de procedură civilă al RM, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

În conformitate cu art. 186/1 alin.(2) Cod de procedură civilă al RM, excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

În conformitate cu art. 186/1 alin.(3) Cod de procedură civilă al RM, dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 186/1 alin. (4) Cod de procedură civilă al RM, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea; b) să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 383 alin. (1) și (2) Cod civil al RM, **termenul se instituie prin lege,** hotărîre judecătorească sau prin acordul părţilor **și, indiferent de temeiul apariţiei, termenul se calculează după regulile stipulate în prezentul titlu.**

În conformitate cu art. 391 alin. (1) și (2) Cod civil al RM, **termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.** Acţiunile privind apărarea drepturilor personale nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În temeiul art. 394 Cod civil al RM, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă *numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.*

În temeiul art. 395 alin. (1) Cod civil al RM, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Având în vedere natura juridică a acțiunii civile înaintate de către Lupea Victor, Colegiul constată că raporturile juridice litigioase sunt reglementate prin normele speciale prevăzute de Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

În temeiul art. 15 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informaţiei şi/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea

prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, **cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către persoana juridică ce a răspîndit această informaţie.**

În temeiul art. 17 alin. (1) din Legea privind libertatea de exprimare, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; **b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.**

Analizând încheierea supusă recursului, circumstanțele de fapt și drept invocate în fața primei instanțe și motivele invocate de recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată după cum urmează infra:

În data de 15 august 2024 Victor Lupea a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, în ordinea art. 186/1 Cod de procedură civilă, a ridicat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Victor Lupea prin care a solicitat respingerea acțiunii reclamantului ca fiind depuse tardiv.

În susținerea excepției de tardivitate formulate reprezentantul PP „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc a indicat că Victor Lupea în data de 15 august 2024 a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă" și a lui Vasile Costiuc, solicitând apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Acesta a susținut că pe 20 iunie 2024 Vasile Costiuc a publicat pe rețelele de socializare o înregistrare video în care îl menționa defăimător.

Pe 28 iunie 2024 reclamantul a trimis către ambii pârâți o cerere prealabilă prin poștă electronică, document recepționat în aceeași zi de pârâți. Reprezentantul pârâtului a menționat că art. 16 alin.(1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertate de exprimare prevede că cei îndreptățiți au la dispoziție 5 zile pentru a examina o astfel de cerere, iar cererea de chemare în judecată trebuie depusă în termen de 30 de zile de la primirea răspunsului sau de la data expirării termenului de răspuns, circumstanță prevăzută la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare. Prin urmare, potrivit reprezentantului pârâților, termenul de 30 de zile a început să curgă pe 4 iulie 2024 (după expirarea celor 5 zile), iar termenul limită a fost 4 august 2024.

Potrivit părții pârâte, acțiunea a fost înregistrată doar la data de 15 august 2024, ceea ce indică depășirea termenului legal.

Reclamantul Victor Lupea a formulat o obiecții cu privire la excepția de tardivitate înaintată în cadrul ședinței de judecată de reprezentantul pârâților, prin care a solicitat respingerea excepției de tardivitate invocate de pârâți, considerând-o nefondată și contrară principiilor de drept.

Reclamantul consideră că, acțiunea depusă pe 15 august 2024 este în termenul prevăzut de Lege, respectiv a solicitat instanței să respingă excepția de tardivitate ca nefondată și să continue examinarea cauzei pe fond**. Subsidiar, în cazul în care instanța ar considera că termenul a început anterior, reclamantul a solicitat repunerea în termen**, invocând

imposibilitatea obiectivă de a cunoaște data recepției notificării, buna-credință demonstrată și lipsa oricărei intenții sau neglijențe.

În temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025, în conformitate cu prevederile art. 15, 17 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 privind libertatea de exprimare și art. 186/1, 269-270 Cod de procedură civilă, prima instanță a admis excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă" și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, și a respins ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă" Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

Analizând încheierea supusă recursului, circumstanțele de fapt și drept invocate în fața primei instanțe și motivele invocate de recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată după cum urmează infra:

Examinând excepția de tardivitate, prima instanță a constatat că, în data de 28 iunie 2024 Lupea Victor, pe cale extrajudiciară, a depus cerere prealabilă privind dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat, solicitând PP „Democrația Acasă", Costiuc Vasile și lui Buzadji Haralampie soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

În acest context, se constată că, cererea prealabilă a fost expediată la adresa electronică a PP „DA" în data de 28 iunie 2024 (f. d. 17-24), prin intermediul oficiului poștal cu trimitere poștală și aviz de recepție la sediul Partidului Politic „DA" (a se vedea f. d. 26-27), avizul de recepție fiind restituit din motivul nereclamării, fapt confirmat prin adeverința factorului poștal, și prin intermediul oficiului poștal cu trimitere poștală și aviz de recepție la domiciliul lui Buzadji Haralampie, trimitere poștală livrată la 10 iulie 2024 (a se vedea f. d. 25).

Având în vedere că pârâții au recepționat cererea prealabilă la 28 iunie 2024, prima instanță a conchis că termenul de 5 zile pentru examinarea acesteia a expirat pe 3 iulie 2024, inclusiv. Prin urmare, începând cu ziua următoare, respectiv joi, 4 iulie 2024, a început să curgă termenul de prescripție pentru înaintarea cererii de chemare în judecată.

În speța de față, întrucât pârâții nu au formulat un răspuns la cererea prealabilă, termenul de 30 de zile pentru depunerea acțiunii în instanță a început să curgă de la data expirării termenului de examinare a cererii prealabile, adică de la 4 iulie 2024. Calculând un termen de 30 de zile de la această dată, instanța constată că termenul legal pentru depunerea cererii de chemare în judecată a expirat luni, pe 4 august 2024.

Pentru a stabili cu exactitate data recepționării cererii prealabile prin poșta electronică, instanța a avut în vedere prevederile legale relevante articolului 22 alin. (4) lit. c) din Codul civil care stipulează că notificarea se consideră ajunsă la destinatar, în cazul unei notificări transmise prin poșta electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar.

Articolul 48 alineatul (2) din Legea nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere menționează că dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de

un asemenea sistem - din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.

Astfel, deoarece reprezentantul PP „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc a invocat excepția de tardivitate, susținând că acțiunea a fost depusă de reclamant cu depășirea termenului legal, prima instanță a constatat că reclamantul Victor Lupea a înaintat cererea de chemare în judecată în data de 15 august 2024. Comparând această dată cu termenul limită stabilit de lege (4 august 2024), rezultă o depășire a termenului legal de 30 de zile.

În același timp, prima instanță a concluzionat inclusiv asupra faptului că, în ipoteza în care termenul de prescripție ar fi fost calculat începând din 10 iulie 2024, data recepționării cererii prealabile de Buzadji Haralampie, acesta expira pe 10 august 2024 și ar fi fost depășit oricum în data depunerii acțiunii în instanța de judecată pe 15 august 2024.

Astfel, în temeiul prevederilor legale și a constatărilor circumstanțiale din speță, prima instanță a concluzionat asupra faptului că acțiunea reclamantului a fost depusă după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare. Prin urmare, excepția de tardivitate invocată de către reprezentantul pârâților este întemeiată și urmează a fi admisă.

În continuare, prima instanță a menționat despre coparticiparea obligatorie a pârâților și faptului că ridicarea excepției de tardivitate de către unii dintre pârâții față de care se formulează pretenții solidare se extinde și are afect asupra acțiunii civile în integralitatea sa, astfel, a concluzionat asupra faptului că soluția de admitere a cererii de ridicare a excepției se va aplica și în privința lui Buzadji Haralampie (copârât).

Examinând temeinicia încheierii contestate, Colegiul civil constată că, la examinarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și a cererii privind repunerea în termenul de depunere a acțiunii civile, prima instanță nu a elucidat complet circumstanțele importante pentru soluționarea problemei prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 iunie 2025.

Cu întâietate, Colegiul constată că, obiectul acțiunii civile depuse în data de 15 august 2024 de către Victor Lupea îl constituie cerere de chemare în judecată depusă împotriva pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat.

În același timp, se constată că, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, în temeiul art. 186/1 Cod de procedură civilă, a ridicat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată depusă de Victor Lupea prin care a solicitat respingerea acțiunii reclamantului ca fiind depuse tardiv.

În acest context, este întemeiat a reține că, în temeiul art. 7 alin. CPC al RM, instanţa judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertăţii ori a unui interes legitim.

În temeiul art. 59 alin. (1) CPC al RM, parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Prin urmare, ținând cont de faptul că pârâtul Buzadji Haralampie, partea în proces în favoarea căreia a curs prescripția, nu a ridicat excepția de tardivitate conform art. 186/1 CPC al RM, Colegiul conchide asupra faptului că nu este legală și întemeiată admiterea excepției de tardivitate și respingerea in integrum a acțiunii civile ca fiind depuse cu omisiunea termenului prevăzut de Lege.

Or, în conformitate cu prevederile art. 394 Cod civil al RM, **acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția,** creditorii persoanei sau oricare altă persoană **care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.**

Respectiv, Legea nu reglementează excepții de la această regulă și nu distinge pentru cazuri de coparticipare procesuală obligatorie, iar orice altă interpretare a normelor de drept aplicabile este contrară prevederilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă al RM, în temeiul cărora, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime și nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

În același sens, în conformitate cu prevederile art.27 alin. (1), (2) CPC, participanţii la proces, în primul rînd părţile, au posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare. Respectiv, este dreptul pârâtului Buzadji Haralampie să se apere pe calea ridicării excepției de tardivitate și, în circumstanțele în care nu a fost ridicată o astfel de excepție din numele său, pe principii de liber acces la justiție și legalitate, este dreptul reclamantului de a înainta și susține pretențiile sale în fața instanței de judecată.

În același timp, se constată că, Lupea Victor, fiind notificat cu referire la excepția de tardivitate ridicată de Partidul Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, în cadrul ședinței de judecată desfășurate în fața primei instanțe, a depus obiecții, **solicitând expres repunerea în termenul de înaintare a acțiunii civile. (**a se vedea f. d. 83-87 Vol. II)

Colegiul civil constată că, pe principii de legalitate, analizând conținutul obiecțiilor depuse în fața primei instanțe la etapa pregătiri cauzei pentru dezbateri judiciare, rezultă în afara oricărui dubiu rezonabil că persoana în a cărei defavoare a curs prescripția a solicitat repunerea în termenul de dresare în instanța de judecată cu acțiune respectivă. În această privință nu este relevantă forma pe care o îmbracă cererea de repunere în termen, atâta timp cât aceasta a fost depusă de persoana care deținea un interes legitim, la etapa corespunzătoare și în mod explicit și clar pentru a stabili voința sa la depunerea cererii de repunere în termen.

În acest context, este întemeiat a reține că, în temeiul art. 17 alin. (2) și (3) din Legea privind libertatea de exprimare, termenul specificat la alin. (1) este termen de prescripţie. Persoana poate fi repusă în termenul de prescripţie dacă a omis acest termen din motive justificate şi a înaintat cererea de chemare în judecată în termen de 30 de zile de la data dispariţiei motivelor care justifică repunerea în termen.

În conformitate cu art. 186/1 alin. (3) CPC al RM, dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

În temeiul art. 116 alin. (1) și (5) CPC al RM, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanţă, iar încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea de repunere în termen poate fi atacată cu recurs. Încheierea prin care s-a făcut repunerea în termen nu se supune recursului.

În temeiul art. 270 alin. (1) CPC al RM, în încheierea judecătorească se indică: a) locul şi data emiterii; b) denumirea emitentului, numele membrilor completului de judecată şi al grefierului; c) date despre participanţii la proces, obiectul litigiului sau pretenţia înaintată; d) problema asupra căreia se emite; e) motivele care au determinat concluziile instanţei şi legea guvernantă; **f) dispoziţia instanţei;**

Analizând cuprinsul încheierii judecătorești pronunțate la 25 iunie 2025, Colegiul civil constată că, deși prima instanța s-a expus asupra caracterului neîntemeiat al argumentelor invocate de Lupea Victor, de fapt și de drept lipsește dispoziția instanței cu privire la cererea depusă de către Lupea Victor privind repunerea în termenul de a înainta cerere de chemare în judecată în termenul prevăzut de art. 17 alin. (1) din Legea privind libertatea de exprimare, circumstanțe care contravin prevederilor art. 186/1 alin. (3) CPC al RM, art. 116 și art. 270 alin. (1) lit. f) CPC al RM, în temeiul cărora instanțele de judecată sunt obligate, în raport cu problema asupra căreia se emite, motivele care au determinat concluziile instanţei şi legea guvernantă, să indice în încheierea judecătorească dispoziţia instanţei cu privire la admiterea, după caz, respingerea cererii de repunere în termen.

Astfel, ținând cont de natura încălcărilor admise la pronunțarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 25 iunie 2025, prin care a fost admisă excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul pârâților Partidul Politic „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, și respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă” Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să admită recursul, să caseze încheierea și să restituie spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată, pentru a elucida toate circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei.

În concluzie, având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanţele importante pentru examinarea cererii nu au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță, concluziile primei instanțe fiind în contradicţie cu circumstanțele de fapt constatate, respectiv la emiterea încheierii judecătorești prima instanță a aplicat incorect normele de drept material și procedural, iar recursul declarat este întemeiat și instanța de recurs nu poate soluționa prin decizie problema respectivă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să admită recursul şi să caseze încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

III. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. art. 423 – 426, art. 428 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se admite recursul declarat de Lupea Victor împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 25 iunie 2025, prin care a fost admisă excepția de tardivitate, ridicată de reprezentantul PP „Democrația Acasă” și Vasile Costiuc, avocatul Ion Cobîșenco, și a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Lupea împotriva Partidului Politic „Democrația Acasă” Vasile Costiuc și Buzadji Haralampie cu privire la încetarea abuzului de drept, dezmințirea informației defăimătoare, exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat, și se restituie spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Decizia instanţei de recurs este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanţei judecătoreşti www.cac.instante.justice.md.

Preşedintele completului, judecător – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan